

2023

Plan för kulturfosttran - Sjundeås kulturstig

2023

SMÅBARNBEDAGOGIK OCH FÖRSKOLEUNDERVISNING OCH GRUNDLÄGGANDE
UTBILDNING

SJUNDEÅ KOMMUN Parkstigen 1

Innehåll

Förord	2
Bakgrunden till planen för kulturfostran	2
Lagen om kommunernas kulturverksamhet	2
Barns rätt till konst och kultur	3
Jämställdhet och likabehandling	3
Plan för småbarnspedagogik och läroplan	4
Sjundeås kulturstigs mål och inverkningsar	5
Utvärdering.....	12

1. Förord

Sjundeås biblioteks- och fritidstjänster, småbarnspedagogik, förskoleundervisning och grundläggande utbildning har varit med i Förbundet för barnkulturcenter i Finlands projekt att främja planer för kulturfostran i utbildningstjänster. Med projektets bidrag utarbetade man för Sjundeås småbarnspedagogik, förskoleundervisning och grundläggande utbildning Plan för kulturfostran - Sjundeås kulturstig. Planen för kulturfostran stärker att barn och ungas kulturidentitet bildas och utvecklas. Den ger möjligheten att uttrycka sig själv och genom kultur- och konstupplevelser utvecklas det egna förhållandet till kultur och konst.

Kulturstigen har bearbetats tillsammans med småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen. Kulturstigen uppdateras årligen i början av verksamhetsåret. Den årliga kulturstigen planeras tillsammans med biblioteks- och kulturtjänsterna och i samarbete med kulturföreningar och församlingen som verkar i kommunen. Barn och ungas åsikter och önskemål utreds genom deras deltagande i enkäter och workshoppar.

Kulturfostran ingår i målen för mångsidig kompetens inom småbarnspedagogiken, förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen. Kulturstogens innehåll binds mångsidigt ihop med olika inlärningshelheter och överenskommen kultur- eller konstferenhet kan behandlas ut många olika inlärningsområdens eller läroämnens synvinkel.

2. Bakgrunden till planen för kulturfostran

Lagen om kommunernas kulturverksamhet

Den nya lagen om kommunernas kulturverksamhet (166/2019) trädde i kraft 8.2.2019. Kulturverksamheten, som grundar sig på planen för kulturfostran, har i uppgift att enligt

kommunens uppgift erbjuda möjligheter till målinriktad konst- och kulturfostran inom kulturens och konstens olika former och områden.

När kulturverksamhet ordnas ska kommunen beakta verksamhet som grundar sig på lagen om allmänna bibliotek (1492/2016), lagen om grundläggande konstundervisning (633/1998), museilagen (729/1992), teater- och orkesterlagen (730/1992) och lagen om fritt bildningsarbete (632/1998).

Programmet förverkliga tyngdpunkterna i kommunens strategi (Strategiska mål 22–26)

- Livskraftig och växande kommun
- Välmående och lyckliga invånare
- Kunnande och tjänande arbetsgemenskap
- Möjliggörande ekonomi

Barns rätt till konst och kultur

Med planen för kulturfostran som görs i småbarnspedagogiken, förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen tryggar man barns rätt att bekanta sig med konst och kultur. Artikel 31 i konventionen om barnens rättigheter fastställer barnens rätt till vila, lek och fritid samt till konst- och kulturliv.

Jämställdhet och likabehandling

Alla barn och unga ska ha jämlika och likvärdiga möjligheter att uppleva kultur och skapa konst oberoende av småbarnspedagogik, förskola, skola, lärare, språkgrupp, geografiskt avstånd eller socioekonomisk bakgrund.

https://www.sjundea.fi/library/files/5edf6d41c910585aed000477/Svenska_TASA-ARVO-JA_YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMA_2020-23.pdf

Plan för småbarnspedagogik och läroplan

Plan för småbarnspedagogik

”Småbarnspedagogiken har som uppdrag att på ett målinriktat sätt stödja utvecklingen av barnens förmåga att uttrycka sig musikaliskt, visuellt, verbalt och kroppsligt samt genom slöjd, och att låta barnen bekanta sig med kulturarvet och olika konstarter. Kulturen är en viktig del av barnets identitet. Småbarnspedagogiken ska ge barnen möjligheter att se och uppleva konst och annan kultur på ett mångsidigt sätt. Upplevelser av konst och kultur stärker barnens förmåga att ta till sig, ta del av och skapa kultur. Samtidigt lär sig barnen att förstå konstens och kulturarvets betydelse och värde.”

Förskoleundervisning

”Landets kulturarv och nationalspråk samt den egna gemenskapens och omgivningens kulturella, språkliga och åskådningsmässiga mångfald ska tas till vara och värdesättas i förskoleundervisningen. Inom förskoleundervisningen ska varje barn ha möjlighet till konstnärliga upplevelser, erfarenheter och att uttrycka sig själva.”

Grundläggande utbildning

”Gemenskapen tar till vara och uppskattar landets kulturarv och nationalspråk samt den egna och omgivningens kulturella, språkliga, religiösa och åskådningsmässiga mångfald. Rätten till det egna språket och den egna kulturen är grundläggande rättigheter. Man bekantar sig med kulturella traditioner, diskuterar olika tanke- och handlingsmönster på ett konstruktivt sätt och skapar tillsammans nya sedvanor. Undervisningen och fostran ska också stödja att eleverna utvecklas till harmoniska människor med god självkänsla. Enligt förordningen främjar undervisningen förståelsen för och kännedomen om kulturer samt traditioner som baserar sig på ideella, ideologiska och religiösa, såsom kristna, grunder.”

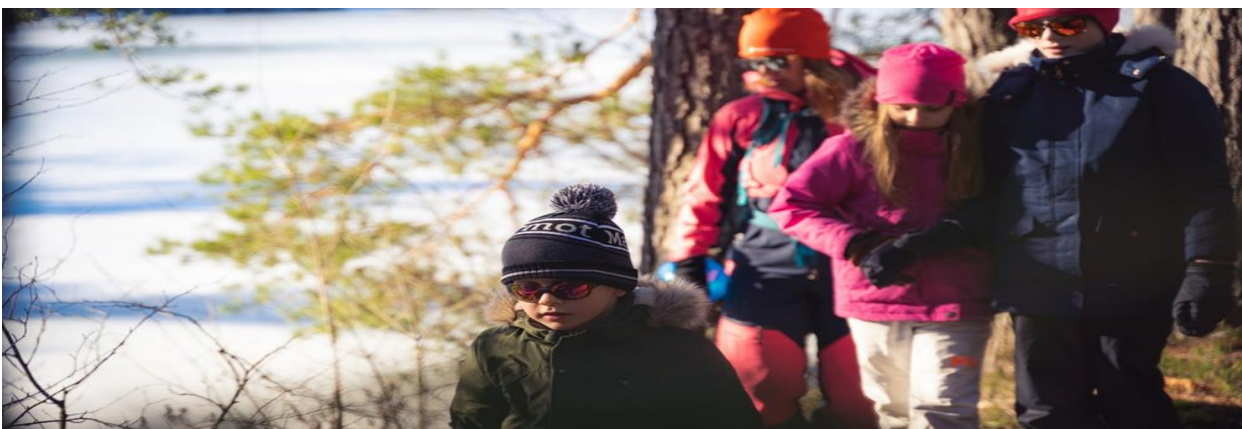
3. Sjundeås kulturstigs mål och inverkningar

Målsättningar

- Planen stöder likvärdigt förverkligande av kulturfostran
- Inlärningsmiljöerna blir mångsidigare för alla åldersgrupper
- Programmet stöder bygget av barn och ungas kulturidentitet
- Programmet erbjuder likvärdiga möjligheter att uppleva konst och kultur.
- Programmet ger barn och ungs möjligheten att bekanta sig med lokal kultur och kulturhistoria samt stärker den lokala kulturidentiteten
- Barn och ungas kulturella kunskaper och färdigheter utvecklas
- Programmet introducerar barn och unga till konst- och kulturtjänster
- Barn och unga lär sig verka och bete sig i olika kulturevenemang och tillställningar
- Programmet förverkligas i samarbete med småbarnspedagogiken, skolorna, välfärds-, biblioteks- och fritidstjänsterna samt lokala kulturaktörer. Programmet stöder en fördjupning av samarbetet med aktörer.
- Programmet stärker barn och ungas kulturella agentskap och synliggör barn och ungas egen kultur
- Programmets mål är att främja barn och ungas hälsa och välbefinnande

Inverkningar

- Försäkras likvärdiga möjligheter för alla barn och unga att delta, samt tillräckliga kulturella kunskaper och färdigheter (kulturkompetens)
- Inverkar positivt på att bygga en gemensam verksamhetskultur och främjar bl.a. skoltrivsel
- Påverkar självkänslan och bygger barn och ungas uppfattning om kultur
- Ökar kunskapen om kulturtjänster och branschens strukturer samt yrken
- Stärker barns, ungas och lärares aktiva kulturella agentskap (producera och konsumera kultur)
- Stärker erfarenheten av deltagande och välfärd

4. Förverkligande

Programmet förverkligas i samarbete med småbarnspedagogiken, skolorna, välfärds-, biblioteks- och fritidstjänsterna samt lokala kulturaktörer. Programmet erbjuder småbarnspedagogikens grupper samt alla årskurser i den grundläggande utbildningen årligen minst ett konst- och kulturinnehåll. I programmets innehåll beaktar man barn och ungas åldersnivå och intresseobjekt. En utnämnd arbetsgrupp svarar för kulturstigens innehåll, planering och koordinering, och som sammanfattas av koordinatören för fostran och utbildning. Arbetsgruppen består av representanter för småbarnspedagogik, grundläggande utbildning och biblioteket samt representanter från övriga aktörer centrala för innehållen. Arbetsgruppen samlar årligen in kulturstigens innehåll och meddelar om innehållet till småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen. De årliga programinnehållen presenteras under utvecklingsdagarna för Veso och småbarnspedagogik som börjar läsåret.

Fostrarens eller lärarens roll och ansvar

Man kommer överens om gruppsspecifika besök under kulturstigen antingen direkt med kulturaktören eller centrerat daghems- eller skolspecifikt. Det är läraren inom småbarnspedagogikens eller läraren inom den grundläggande utbildningens som ansvarar för att förverkliga kulturstigen. Till detta hör att enhetliga kulturstigens årskursspecifika innehåll till läroplanens inlärningshelheter.

Gruppens fostrare och lärare ansvarar för:

- Komma överens om tidtabeller och annan kontakt med kulturaktörer.
- Se till att säkerheten och evenemanget/besöket löper fint för barnens/elevernas del.
- Stöda barn och ungas deltagande och samverkan.
- Utnyttja lärande i verksamheten som sker.

Kulturstig som årligen förverkligas i Sjundeå

Undervisningen planeras så att barn och unga får konstupplevelser samt erfarenheter i den kreativa processen och planering, genomförande och bedömning av helheten som hör till den. I undervisningen utnyttjar man mångsidigt olika inlärningsmiljöer och närområdets kulturutbud.

Målet är att delta i minst en kultur- eller konstupplevelse som innehåller delar ur t.ex. natur, teater, dans, cirkus, musik, bildkonst eller media.

Småbarnspedagogik

I Sjundeå är planen för småbarnspedagogiks mål att erbjuda barnen mångsidiga möjligheter att hitta olika uttrycksformer för det egna sättet att verka. Genom ett mångsidigt utbud stöder man barnet i att hitta ett för hen lämpligt sätt att uttrycka sig själv och stärka sin självkännet. Barn uppmuntras till att genom olika konstformer prova och hitta sätt att undersöka och förstå världen runt omkring. Målet är att delta i minst en kultur- eller konstupplevelse som innehåller delar ur t.ex. natur, teater, dans, cirkus, musik, bildkonst eller media.

Förskoleundervisning

Förskoleundervisningens uppgift är att utveckla barnens uttryckssätt genom att öva på grundfärdigheter för att uttrycka sig med musik, bildkonst, handarbete samt muntligt och kroppsligt. Bekantskap med olika former av kultur och uttryck stärker barnens förmågor att delta och påverka samt utvecklas multilitteracitetsförmågan.

Grundläggande utbildning

Under förskoleundervisningen lär sig eleven förstå Sjundeås betydelse som en historisk kommun i vilken tvåspråkigheten och den kulturella mångfalden har spelat en betydande roll för utvecklande av identiteten. Sjundeås kultur- och motionsstig är kommunens plan i vilken lärande och verksamheten utanför skolan kopplas ihop. Det stöder eleven att

uppfatta Sjundeås omgivning och kultur som en enhetlig helhet som erbjuder förutsättningar för ett bra liv.

Småbarnspedagogik och förundervisning

Under 3-åringar

Bekantskap med olika uttrycksformer så som dikter och ramsor, ordkonst, musik och bildkonst.

Lyssna på musik i olika situationer, bildkonstens olika former (t.ex. måleri, teckning). Utnyttjar bl.a. de på lastenkulttuuri.fi hittade metodguiderna riktade till småbarnspedagogiken.

https://lastenkulttuuri.fi/materiaalit/menetelmaoppaat/?show_category=392

3–5-åringar

Teater- eller konsertbesök på daghemmet

Besökande teater eller så besöker vi teatern. Exempelvis Konserttikeskus besöksföreställning <https://www.konserttikeskus.fi/konsertit/>

Förskoleundervisning

Biblioteksbesök

Få ett eget bibliotekskort och förståelse för bibliotekets funktion

Besöksutflykt till kommunens eget natur- och kulturobjekt som valts tillsammans.

Besök till kommunens eget natur- och kulturobjekt. För att bereda sig inför besöket kan man göra en möjlig förhandsuppgift eller diskutera saken och sedan efter besöket har man en gemensam responsdiskussion: vad lärde vi oss, vad insåg, såg och upplevde vi.

Årskurser i lågstadiet

Åk 1	
Naturutflykt	Närområdets natur
Kulturupplevelse i Sjundeaå	Kulturevenemang riktat till skolelever
Åk 2	
Naturutflykt	Närområdets natur
Kulturupplevelse i Sjundeaå	Kulturevenemang riktat till skolelever
Åk 3	
Naturutflykt eller utflykt till husdjurs-/bondgård	Kännedom om Sjundeaås närmiljö samt iakttagelse och granskning av närmiljön
Bekantskap med Sjundeaås naturmotionsstigar	Bekantskap med lokalmiljön
Kulturupplevelse i Sjundeaå	Kulturevenemang riktat till skolelever
Åk 4	
Naturutflykt eller utflykt till husdjurs-/bondgård	Betydelsen av Sjundeaås närmiljön (livscykel för produkt)
Bekantskap med Sjundeaås och Västra Nylands naturmotionsstigar	Uppgifter gällande artkännedom
Kulturupplevelse i Sjundeaå	Kulturevenemang riktat till skolelever
Åk 5	
Besök till historiskt objekt i närområdet	Bekantskap med närområdets kulturhistoria
Besök/guidning i Fanjunkars	Aleksis Kivis historia och betydelse samt produktion
Kulturupplevelse i Sjundeaå eller på HRT-området	Kulturevenemang riktat till skolelever
Åk 6	
Besök till historiska objekt i Västra Nyland	Bekantskap med närområdenas kulturhistoria
Bekantskap med huvudstaden/huvudstadsregionen	Bekantskap med Finlands historia
Kulturupplevelse på HRT-området	Kulturevenemang riktat till skolelever

Årskurser i högstadiet

Åk 7

Besök till konstmuseum eller till konst-/vetenskapsinstitution gällande musik.
Kulturupplevelse i Sjundea eller på HRT-området

Vi bekantar oss med betydande finska konst-/vetenskapsinstitutioner samt konstverk.
Kulturevenemang riktat till skolelever

Åk 8

Besök till konstmuseum eller till konst-/vetenskapsinstitution gällande musik i Finland.
Boktips
Kulturupplevelse på HRT-området

Vi bekantar oss med betydande finska konst-/vetenskapsinstitutioner samt konstverk.
Ordkonstrekommendationer på biblioteket
Kulturevenemang riktat till skolelever

Åk 9

Lokalt kulturevenemang

Bekanta sig med programmet för ett lokalt kulturevenemang

Bekanta sig med ett samhälleligt betydande objekt för Finland inom HRT-området

Bekanta sig med ett samhälleligt betydande objekt för Finland och dess spegling till världsläget.

Biblioteks- och kulturtjänster

Biblioteket erbjuder många olika slags tjänster som stöd för den kulturförskolan småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen ordnar.

Tjänsterna biblioteket erbjuder har samlats i multilitteracitetsplanen, som innehåller bibliotekets litteratur, kultur och tjänster som stöder utvecklingen av multilitteracitetsförmågor för alla från spädbarn till åldring. En betydande del av tjänsterna riktar sig till personer som deltar i småbarnspedagogik eller grundläggande utbildning.

Biblioteket ordnar bl.a.

- Läsdiplom (för elever i åk 1–6): I läsdiplomet har man samlat intressant läsning för lågstadiееlever.
- Boktips för olika åldrar
- Undervisning i informationssökning (även e-material): Man kan bekanta sig med informationssökning i biblioteket eller i skolans utrymmen.
- Biblioteksorientering: I biblioteksorienteringen är man på äventyr i biblioteket med hjälp av tips. Klassen kan boka sin egen biblioteksorientering.
- För de inom småbarnspedagogiken finns sago- och filmstunder på biblioteket
- Ihopsamling av bokväskor på begäran för grupper om olika teman

Utvärdering

Efter konst- och kulturupplevelsen utreds barnens och ungdomarnas erfarenheter genom att utnyttja olika utvärderingssätt och genom diskussion. Med mindre barn kan sätten vara bl.a. att rita om upplevelsen eller att använda ansiktsuttryck (glad-ledsen) som utvärderingsredskap. Med större barn kan man välja t.ex. Kahoot, Padlet eller någon annan elektronisk utvärderingsenkät.

Kulturstigen är ett levande dokument som uppdateras årligen. Arbetsgruppen som ansvarar för uppdateringen samlar in respons och anmärkningar om kulturstigen i samband med uppdateringen.

